

DESCOPERIRE DE INTERES EUROPEAN LA DEALUL CRUCII

Tradițional, în fiecare zi de 2 ianuarie, membri ai Clubului de Speologie MONTANA din Baia Mare își propun o tură fie la vreo peșteră, fie la o galerie veche de mină. Numai în natură să fim. De data aceasta, plecând de la informații culese din lucrarea germanului Georg Agricola, "De Re Metallica", apărută în anul 1556, care face referiri la lucrări miniere și din zona Băii Mari, ne-am propus o căutare/exploare a unei asemenea lucrări. Punctul la care trebuie să ajungem este pe un vîrf numit Săhăldiorii, situat lângă Dealul Crucii, între văile Amadia și Vicleană. Nu ne ia mai mult de un ceas urcatul pînă la vîrf, de unde coborîm prin pădurea de fag și castan comestibil. Găsim repede gura unui puț de formă dreptunghiulară și de dimensiunile (aproximative) de 2/4 metri. Într-o parte, puțul este pe versant, în cealaltă are

un mic platou făcut de haldă. Gura puțului este neprotejată. Doamne, oare o fi căzut aici cineva, găsindu-și sfîrșitul tragic? Oarecînd, perimetrul a fost îngrădit cu sîrmă, însă aceasta a fost furată.

Sîntem de toți 16 membri ai clubului. Încep pregătirile pentru coborîre. Se echipeză în salopete, hamuri, cu lumini și corzi duble colegii noștri Toni Minghiraș și Bogdan Mureșan. Alții aprind focul, să ne mai încălzim. Doi căței (sînt ai Chiuzbăienilor, la care avem cartierul general) se tot joacă în gura puțului, noi sîntem cu inima la gît, ca nu cumva ei să cadă acolo, în gura neagră. Toni și Bogdan prind a coborî. Marginile puțului și nici pereții nu pun probleme, deoarece roca este un andezit compact, sînt excluse căderile de pietre.

Îi vedem pe cei doi tot coborînd, prin aburii ce-țoși ce ies din adîncul

puțului. El suflă, semn că nu sînt gaze nocive înăuntru, că el (poate) comunică prin vreo galerie orizontală. Nu-i mai vedem pe colegii noștri, dar îi tot provocăm să vorbească mereu; asta și pentru a fi siguri că sînt teferi, dar și pentru că muream de curiozitate. Din cînd în cînd auzim exclamații de uimire. Toni și Bogdan sînt cucerii de frumusețea lucrării. Pereții sînt perfect verticali, săpați numai cu spițul și ciocanul. Urmele săpăturii sînt foarte bine păstrate, sînt ca niște brazde în semicerc, echidistante. Aveam să studiem și fotografiile făcute de Toni. Mai descoperisem noi (în Dongaș) asemenea foarte vechi lucrări miniere, săpate tot manual, însă acestea sînt altfel, mult mai dese și mai conturate, mai bine păstrate.

Alec PORTASE

(Continuare în pag. 3)

Descoperire de interes european la Dealul Crucii

(Urmare din pag. 1)

Poate și pentru că sînt în rocă foarte dură, deloc friabilă, în andezit. Geologul Dumitru Iștvan, președintele Clubului de Speologie MONTANA, aflat la fața locului, ne spune: "Nu sînt cunoscute încă în România urme de felul acesta, dar tipul acesta este menționat în cărți, ca fiind găsite în Europa de Vest, în Germania. Descoperirea de azi este de interes european".

Care este vechimea puțului? - ne întrebăm. Dacă el este menționat, sub numele de "Puțul Nou", în anul 1556, înseamnă că este mai vechi decît acest an. Are lungimea de aproximativ 60 de metri. În câți ani o fi fost săpat? Colegii noștri au reușit să coboare 40 de metri, pînă la capătul corzilor. De-acolo au zărit fundul puțului, de unde, pare-se, pleacă o galerie orizontală. Aceasta să fie Galeria Regală,

menționată de Agricola? Galeria trebuie să iasă în Valea Amadia, apoi să intre în Dealul Crucii. Gu-

rile galeriei sînt astupate, însă bănuim unde s-ar afla. Cercetarea speologilor va continua. În pereții puțului vor fi bătute pittoane pentru asigurarea corzilor și se va coborî pînă în fundul puțului, apoi se va explora galeria. Este posibil să se găsească prețioase obiecte, bune la muzeu, deoarece aici, cu siguranță, nu a mai pătruns picior de om de sute de ani. Voi reveni la vremea altor descoperiri.